NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

LKI.411.002.02.2017
S/17/002

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach
al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 4, 25-520 Kielce
T +48 41 249 91 00, F +48 41 249 91 05
lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	S/17/002 – Udzielanie staży przez powiatowe urzędy pracy.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2015 do czasu zakończenia czynności kontrolnych.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
Kontroler	Karol Pokora, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/36/2017 z 14 kwietnia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy w Opatowie (PUP lub Urząd), ul. Partyzantów 13, 27-500 Opatów.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Monika Stasica – Dyrektor Urzędu. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności[1]

Ocena ogólna

W Urzędzie nie sporządzano analiz dotyczących potrzeb pracodawców i bezrobotnych w zakresie organizacji staży. Informacje na temat możliwych stanowisk do skierowania bezrobotnych do odbycia stażu pozyskiwano na podstawie analiz wniosków o zorganizowanie stażu złożonych przez organizatorów w poprzednim roku kalendarzowym. Tak pozyskane informacje, pochodzące sprzed roku, były niewiarygodne i niepełne, przez co nie pozwalały na dokonanie rzetelnej oceny stanu faktycznego dotyczącego rzeczywistych potrzeb pracodawców i bezrobotnych w zakresie organizacji staży.

Spośród losowo wybranych i przebadanych 270 wniosków o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych, nierzetelnie zweryfikowano 210 wniosków[2]. Skutkowało to ich pozytywnym rozpatrzeniem i zawarciem 179 umów o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych[3], pomimo, iż z uwagi na fakt, że przedmiotowe wnioski nie spełniały wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczególnych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych[4] (rozporządzenie o stażach), winny być rozpatrzone negatywnie.

W przypadku 17 bezrobotnych miało miejsce ponowne odbycie staży u tych samych organizatorów na tych samych stanowiskach, na których wcześniej odbywali staże, co było niezgodne z § 1 ust. 3 rozporządzenia o stażach.

Nierzetelnie sporządzano *Plany kontroli aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu*. Nie określano w nich ile podmiotów zostanie objętych kontrolą w odniesieniu do realizacji danej formy przeciwdziałania bezrobociu, a także kryteriów doboru podmiotów do kontroli. Urząd w minimalnym stopniu korzystał z uprawnień kontrolnych, przewidzianych w umowach o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych.

Środki finansowe na organizację staży dla bezrobotnych, które Urząd otrzymywał z Funduszu Pracy (FP) były wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem – w 2015 r. wykorzystano 99,5% otrzymanych środków i w 2016 r. 99,9%.

---

[1] Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

[2] Nierzetelnie zweryfikowane wnioski stanowiły 11,24% wniosków złożonych w Urzędzie w okresie objętym kontrolą i przyjętych do realizacji.

[3] Umowy zawarte na podstawie nierzetelnie zweryfikowanych wniosków stanowiły 9,41% umów zawartych w okresie objętym kontrolą.

[4] Dz. U. z 2009 r. Nr 142, poz.1160.

Efekty staży w postaci zatrudnienia bezrobotnych miały charakter krótkotrwały i nie przyczyniały się do realnej poprawy ich sytuacji na rynku pracy. Po zakończeniu staży bezrobotnych często zatrudniano w niepełnym wymiarze czasu pracy i na krótki okres, a po jego upływie osoby te na ogół powracały do rejestru bezrobotnych. Niektórzy organizatorzy nie wywiązali się z deklaracji zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu, co skutkowało jedynie odmową korzystania ze środków finansowych, będących w dyspozycji Urzędu, przeznaczonych na tę formę aktywizacji w kolejnym roku.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przejrzystość i zgodność z obowiązującymi wymogami naborów na staże

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z *Regulaminem Organizacyjnym Urzędu,* pozyskiwanie ofert pracy, ich upowszechnianie, udzielanie pracodawcom informacji o kandydatach do pracy oraz organizacja staży należy do zadań Centrum Aktywizacji Zawodowej (CAZ). (dowód: akta kontroli str. 5-11)

Z danych Urzędu wynikało, iż w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą liczba bezrobotnych w powiecie opatowskim wynosiła:

- w 2015 r. – 4.681, z tego w gminach: Baćkowice – 333, Iwaniska – 830, Lipnik – 539, Opatów – 1.002, Ożarów – 907, Sadowie – 292, Tarłów – 448, Wojciechowice - 330;
- w 2016 r. – 3.857, z tego w gminach: Baćkowice – 266, Iwaniska – 632, Lipnik – 482, Opatów – 865, Ożarów – 727, Sadowie – 235, Tarłów – 379, Wojciechowice - 271;
- w 2017 r.[5] – 3.341, z tego w gminach: Baćkowice – 234, Iwaniska – 557, Lipnik – 419, Opatów – 886, Ożarów – 697, Sadowie – 187, Tarłów – 347, Wojciechowice – 214.

Z różnych form aktywizacji zawodowej skorzystała następująca liczba bezrobotnych:

- w 2015 r. – 1712, z tego: z prac interwencyjnych – 29, robót publicznych – 226, staży – 1317, szkoleń – 61, dofinansowania podejmowania działalności gospodarczej - 31, refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy – 44, bonów na zasiedlenie – 4;
- w 2016 r. – 1503, z tego: z prac interwencyjnych – 82, robót publicznych – 257, staży – 930, szkoleń – 59, dofinansowania podejmowania działalności gospodarczej - 32, refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy – 7, bonów na zasiedlenie – 8, refundacji wynagrodzeń osób do 30 roku życia – 128;
- w 2017 r.[6] – 742, z tego: z prac interwencyjnych – 27, robót publicznych – 285, staży – 358, szkoleń – 18, dofinansowania podejmowania działalności gospodarczej - 10, refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy – 7, bonów na zasiedlenie – 3, refundacji wynagrodzeń osób do 30 roku życia – 34.

Spośród wszystkich form aktywizacji zawodowej najwięcej bezrobotnych korzystało ze staży, tj. w 2015 r. – 76,93%, w 2016 r. – 61,88% oraz w 2017 r. – 48,25%. (dowód: akta kontroli str. 1062-1063)

Pracownicy Urzędu nie sporządzali analiz dotyczących potrzeb pracodawców i bezrobotnych w zakresie organizacji staży. (dowód: akta kontroli str. 4)

W Urzędzie nie różnicowano udzielania staży organizatorom publicznym oraz organizatorom prywatnym. (dowód: akta kontroli str. 4)

Monika Stasica, Dyrektor Urzędu, wyjaśniła: *Oferta PUP w zakresie różnych form aktywizacji zawodowej skierowana jest do wszystkich pracodawców bez względu na fakt, czy jest to pracodawca publiczny, czy prywatny. Ogłaszając nabór wniosków na poszczególne formy aktywizacji stosujemy wobec pracodawców jedynie ograniczenia wynikające z aktów prawnych oraz wewnętrznych uregulowań, w których szczególny nacisk kładziony jest na wywiązywanie się pracodawców ze złożonych deklaracji dotyczących*

[5] Stan na 31 marca 2017 r.
[6] Stan na 31 marca 2017 r.

zatrudnienia skierowanych bezrobotnych. W mojej ocenie nie ma sprzeczności pomiędzy przepisami ustawy o pracownikach samorządowych, na podstawie których zatrudnianie nowych pracowników w podmiotach publicznych winno obywać się w wyniku przeprowadzonego naboru na wolne stanowiska, a składanymi przez organizatorów publicznych deklaracjami dotyczącymi zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu odbywania stażu. Bezrobotni po zakończeniu odbywania stażu są zatrudniani w podmiotach publicznych najczęściej na stanowiskach pomocniczych i obsługi, a przepisy ustawy nie wymagają przeprowadzenia naboru w trybie konkursowym na ww. stanowiska. (dowód: akta kontroli str. 13, 198)

Planowanie zadań w zakresie aktywizacji bezrobotnych odbywało się w styczniu każdego roku. Ich podstawą były posiadane przez Urząd informacje o środkach finansowych, jakimi będzie dysponował w danym roku. W planach określano zadania i kwoty przewidziane na realizację poszczególnych form aktywizacji osób bezrobotnych, uwzględniając stosowne wnioski złożone w Urzędzie przez pracodawców w poprzednim roku kalendarzowym. Plany te były opiniowane przez Powiatową Radę Rynku Pracy w Opatowie. (dowód: akta kontroli str. 47-49)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nie sporządzaniu analiz dotyczących potrzeb pracodawców i bezrobotnych w zakresie organizacji staży.

Pracownicy Urzędu nie sporządzali analiz dotyczących potrzeb pracodawców i bezrobotnych w zakresie organizacji staży. Jak wynika z § 26 ust. 1 pkt 6 Regulaminu Organizacyjnego PUP w Opatowie, do zakresu zadań podstawowych CAZ należy m.in. analiza lokalnego rynku pracy.

Monika Stasica wyjaśniła: *W przypadku realizacji staży wiedzę na temat możliwych stanowisk do skierowania osób bezrobotnych do odbycia stażu PUP pozyskuje analizując wnioski o zorganizowanie stażu składane przez pracodawców w poprzednim roku kalendarzowym. Urząd uważa, że pozyskiwana wiedza w ten sposób jest wystarczająca i w pełni pozwala na zbadanie potrzeb potencjalnych organizatorów staży.* (dowód: akta kontroli str. 1065)

Pozyskiwanie informacji na temat możliwych stanowisk do skierowania bezrobotnych do odbycia stażu na podstawie analiz wniosków o zorganizowanie stażu złożonych przez organizatorów w poprzednim roku kalendarzowym nie pozwalało na rzetelną ocenę stanu faktycznego dotyczącego rzeczywistych potrzeb pracodawców i bezrobotnych w zakresie organizacji staży, przez co Urząd bazował na niewiarygodnych i niepełnych informacjach. Sporządzanie analiz, przy wykorzystaniu np. wyników badań ankietowych przeprowadzonych zarówno wśród pracodawców i bezrobotnych, pozwoli na pełne rozpoznanie potrzeb obydwu grup w tym zakresie.

Ocena cząstkowa

Pracownicy Urzędu nie sporządzali analiz dotyczących potrzeb pracodawców i bezrobotnych w zakresie organizacji staży. Informacje na temat możliwych stanowisk do skierowania bezrobotnych do odbycia stażu pozyskiwano na podstawie analiz wniosków o zorganizowanie stażu złożonych przez organizatorów w poprzednim roku kalendarzowym. Nie pozwalały one na rzetelną ocenę stanu faktycznego dotyczącego rzeczywistych potrzeb pracodawców i bezrobotnych w zakresie organizacji staży.

2. Prawidłowość sporządzania umów i programów staży

Opis stanu faktycznego

Zasady i kryteria dotyczące organizacji staży zostały określone w niżej wymienionych dokumentach:

- *Zasady i kryteria dotyczące organizacji stażu dla osób bezrobotnych w Urzędzie*[7];
- *Zasady i kryteria dotyczące organizacji stażu dla osób bezrobotnych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza*

[7] Dokument ten został wprowadzony zarządzeniem nr 13/2011 Dyrektora Urzędu z 28 grudnia 2011 r.

Edukacja Rozwój w Urzędzie (*Zasady i kryteria dotyczące organizacji stażu w ramach PO WER*)[8];

– *Zasady i kryteria dotyczące organizacji stażu dla osób bezrobotnych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego w Urzędzie* (*Zasady i kryteria dotyczące organizacji stażu w ramach RPO WŚ*)[9].

Przedmiotowe dokumenty zostały opracowane przez pracowników CAZ, zatwierdzone przez Dyrektora Urzędu oraz zamieszczone na stronie internetowej PUP. Określono w nich warunki odbywania stażu, prawa i obowiązki organizatora stażu i bezrobotnego oraz kryteria dotyczące organizacji stażu. W odniesieniu do wyżej wymienionych kryteriów podano m.in., iż powołana przez Dyrektora Urzędu *Komisja ds. opiniowania wniosków o zorganizowanie staży i prac interwencyjnych z FP oraz EFS dla osób bezrobotnych*[10], w trakcie rozpatrywania wniosków o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu sprawdza, czy zawierały one deklaracje dotyczące zatrudnienia bezrobotnego po zakończonym stażu na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej. Określono również, iż minimalny okres odbywania stażu wynosi trzy miesiące.

W okresie objętym kontrolą dwukrotnie zmieniono *Zasady i kryteria dotyczące organizacji stażu w ramach PO WER*[11] oraz *Zasady i kryteria dotyczące organizacji stażu w ramach RPO WŚ*[12]. Zmiany dotyczyły wymiaru czasu pracy bezrobotnego, którego organizator stażu zobowiązał sią zatrudnić na podstawie umowy o pracę po zakończeniu jego odbywania i nie wprowadzono ich w trakcie naboru wniosków o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu. Zmiany były wynikiem m.in. opracowanych przez Ministra Rozwoju i Finansów *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020*[13]. (dowód: akta kontroli str. 51-105, 114-153, 271)

Liczba wniosków o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu złożonych w Urzędzie wyniosła: 996 w 2015 r., 1044 w 2016 r. oraz 444 w 2017 r. (do 31 marca).

Liczba wniosków o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu złożonych w Urzędzie przez organizatorów prywatnych i przyjętych do realizacji wyniosła: 464 w 2015 r.[14], 558 w 2016 r.[15] oraz 241 w 2017 r. (do 31 marca)[16].

---

[8] Dokument ten został wprowadzony zarządzeniem nr 13/2015 Dyrektora Urzędu z 14 kwietnia 2015 r.

[9] Dokument ten został wprowadzony zarządzeniem nr 27/2015 Dyrektora Urzędu z 24 sierpnia 2015 r.

[10] Zarządzeniem nr 1/2015 dyrektor Urzędu z 2 stycznia 2015 r. w sprawie powołania Komisji ds. opiniowania wniosków o zorganizowanie staży i prac interwencyjnych z Funduszu Pracy oraz EFS dla osób bezrobotnych została powołana stosowna Komisja.

[11] Dokument ten został zmieniony dwoma zarządzeniami Dyrektora Urzędu: nr 22/2016 z 8 marca 2016 r. oraz nr 10/2017 z 2 stycznia 2017 r.

[12] Dokument ten został zmieniony dwoma zarządzeniami Dyrektora Urzędu: nr 23/2016 z 8 marca 2016 r. oraz nr 11/2017 z 2 stycznia 2017 r.

[13] Zgodnie z przedmiotowymi wytycznymi w sytuacji, gdy po zakończeniu odbywania stażu bezrobotny został zatrudniony na podstawie umowy o pracę, stosunek pracy winien trwać nieprzerwanie co najmniej trzy miesiące, przynajmniej w wymiarze pół etatu. W sytuacji gdy, bezrobotny podjął zatrudnienie na podstawie umowy cywilnoprawnej, umowa ta winna być zawarta na minimum trzy miesiące, a w przypadku kilku umów cywilnoprawnych łączny okres ich trwania winien wynosić nieprzerwanie minimum trzy miesiące. Poza tym wartość umowy lub łączna wartość umów winna być równa lub wyższa od trzykrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, natomiast stawka za godzinę pracy nie może być niższa od minimalnej stawki godzinowej ustalonej na podstawie ww. przepisów.

[14] Przedmiotowe wnioski złożone przez 201 organizatorów dotyczyły organizacji staży dla 758 bezrobotnych.

[15] Przedmiotowe wnioski złożone przez 383 organizatorów dotyczyły organizacji staży dla 694 bezrobotnych.

[16] Przedmiotowe wnioski złożone przez 208 organizatorów dotyczyły organizacji staży dla 264 bezrobotnych.

Liczba wniosków o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu złożonych w Urzędzie przez organizatorów publicznych i przyjętych do realizacji wyniosła: 300 w 2015 r.[17], 197 w 2016 r.[18] oraz 108 w 2017 r. (do 31 marca)[19].

Liczba wniosków o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu rozpatrzonych negatywnie wyniosła: 232 w 2015 r., 289 w 2016 r. oraz 95 w 2017 r. Przyczynami ich negatywnego rozpatrzenia były m.in.:

- brak deklaracji organizatora stażu dotyczącej zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu jego odbywania[20];
- skierowanie proponowanego przez organizatora kandydata do odbycia stażu do innego organizatora, który również złożył stosowny wniosek[21];
- skierowanie proponowanego przez organizatora kandydata do odbycia stażu do niego, jednakże w ramach innej formy aktywizacji osób bezrobotnych[22];
- ograniczone środki finansowe, którymi dysponował Urząd w ramach realizacji danego naboru wniosków o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu[23]. (dowód: akta kontroli str. 106-113, 270, 1197)

Monika Stasica wyjaśniła m.in.: *(…) w sytuacji gdy wniosek o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu został rozpatrzony odmownie, osoba bezrobotna jest aktywizowana na podstawie sporządzonego wcześniej przez doradcę klienta Indywidualnego Planu Działania. Prowadzone działania mają na celu zaktywizowanie osoby bezrobotnej poprzez zastosowanie form wsparcia, na które Urząd posiada środki finansowe, są to np.: roboty publiczne, prace interwencyjne, szkolenia, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, refundacja wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, refundacja wynagrodzenia, nagród i składek ZUS za bezrobotnych do 30-go roku życia (tzw. Praca dla Młodych), bon na zasiedlenie, prace społecznie użyteczne.* (dowód: akta kontroli str. 252)

Analiza 270 wniosków o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych złożonych w Urzędzie w okresie objętym kontrolą i przyjętych do realizacji[24] wykazała, iż 60 zawierało wymagane § 1 ust. 1 rozporządzenia o stażach elementy, w tym m.in.:

- dane organizatora: firmę lub imię i nazwisko, siedzibę i miejsce prowadzenia działalności oraz imię i nazwisko osoby upoważnionej do reprezentowania organizatora;
- liczbę pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy;
- liczbę przewidywanych miejsc pracy, na których bezrobotni będą odbywać staż;
- imię i nazwisko oraz stanowisko opiekuna bezrobotnego odbywającego staż;
- opis zadań, jakie będą wykonywane podczas stażu przez bezrobotnego, w tym nazwę zawodu lub specjalności, zgodnie z klasyfikacją zawodów i specjalności dla potrzeb

---

[17] Przedmiotowe wnioski złożone przez 66 organizatorów dotyczyły organizacji staży dla 731 bezrobotnych.

[18] Przedmiotowe wnioski złożone przez 68 organizatorów dotyczyły organizacji staży dla 340 bezrobotnych.

[19] Przedmiotowe wnioski złożone przez 48 organizatorów dotyczyły organizacji staży dla 103 bezrobotnych.

[20] W 2015 r. takich przypadków było 14 (11 dotyczyło organizatorów publicznych, a trzy prywatnych), w 2016 r. – 32 (25 dotyczyło organizatorów publicznych, a siedem prywatnych), w 2017 r. – pięć (trzy dotyczyły organizatorów publicznych, a dwa prywatnych).

[21] W 2015 r. takich przypadków było 24 (18 dotyczyło organizatorów publicznych, a sześć prywatnych), w 2016 r. – 16 (siedem dotyczyło organizatorów publicznych, a dziewięć prywatnych), w 2017 r. – trzy (wszystkie dotyczyły organizatorów prywatnych).

[22] W 2015 r. takich przypadków było 17 (11 dotyczyło organizatorów publicznych, a sześć prywatnych), w 2016 r. takich przypadków nie było, w 2017 r. – trzy (wszystkie dotyczyły organizatorów prywatnych).

[23] W 2015 r. takich przypadków było 97 (42 dotyczyły organizatorów publicznych, a 55 prywatnych), w 2016 r. – 198 (96 dotyczyło organizatorów publicznych, a 102 prywatnych), w 2017 r. – 77 (26 dotyczyło organizatorów publicznych, a 51 prywatnych).

[24] Wybrano w sposób celowy 213 wniosków złożonych przez organizatorów publicznych oraz 57 przez organizatorów prywatnych. Analizowane wnioski stanowiły 14,45% wniosków przyjętych do realizacji w okresie objętym kontrolą.

rynku pracy, nazwę komórki organizacyjnej i stanowiska pracy oraz zakres zadań zawodowych.

Nie spełniało wymogów określonych w ww. rozporządzeniu 210 wniosków.

Wszystkie badane wnioski zawierały deklaracje organizatorów dotyczące zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu odbywania stażu.

We wszystkich analizowanych przypadkach zachowany został miesięczny okres na udzielenie przez Urząd odpowiedzi organizatorowi o sposobie rozpatrzenia wniosku o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu, zgodnie z § 3 przedmiotowego rozporządzenia. (dowód: akta kontroli str. 154-156, 314-500, 504, 506-856, 859-1061, 1198-1199)

Liczba umów o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych zawartych z organizatorami wyniosła: 876 w 2015 r., w wyniku których staże zorganizowano dla 1317 bezrobotnych, 721 w 2016 r, w wyniku których staże zorganizowano dla 930 bezrobotnych oraz 303 w 2017 r. (do 31 marca), w wyniku których staże zorganizowano dla 361 bezrobotnych.

Analiza 239 umów o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych zawartych w okresie objętym kontrolą[25] wykazała, iż wszystkie badane umowy zawierały wymagane § 5 ust. 1 rozporządzenia o stażach elementy, w tym m.in.:
- określenie firmy lub imię i nazwisko organizatora;
- imię i nazwisko osoby upoważnionej do reprezentowania organizatora;
- siedzibę organizatora;
- miejsce odbywania stażu;
- program stażu;
- zobowiązanie organizatora do zapewnienia należytej realizacji stażu zgodnie z ustalonym programem.

Organizatorów stażu w zawartych umowach zobowiązano m.in. do zapoznania bezrobotnego z programem stażu, niezwłocznego informowania PUP o przypadkach przerwania przez bezrobotnego odbywania stażu, nieusprawiedliwionej nieobecności bezrobotnego, dostarczenia do Urzędu listy obecności z podpisami bezrobotnego. Po zakończeniu stażu bezrobotny był zobowiązany do przedłożenia w PUP sprawozdania z przebiegu stażu podpisanego przez opiekuna osoby objętej stażem oraz opinii o stażyście wydanej przez organizatora stażu.

Wszystkie programy stażu zawierały wymagane art. 53 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy[26] elementy, w tym m.in.:
- nazwę zawodu lub specjalności, której program dotyczył;
- zakres zadań wykonywanych przez bezrobotnego;
- rodzaj uzyskiwanych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych. (dowód: akta kontroli str. 157, 505, 1053-1061, 1076-1106, 1200-1675)

W okresie objętym kontrolą 262 bezrobotnych ponownie odbyło staż u tego samego organizatora w tym:
- dwukrotnie – 223;
- trzykrotnie – 29;
- czterokrotnie – dziewięciu;
- pięciokrotnie – jeden. (dowód: akta kontroli str. 158)

Monika Stasica wyjaśniła m.in.: *(…) Kierując osoby bezrobotne kilkakrotnie do tego samego organizatora stażu Urząd brał pod uwagę wywiązanie się przez niego w ostatnich latach z deklaracji zatrudnienia oraz możliwość nabycia przez bezrobotnego nowych umiejętności zawodowych i doświadczenia zawodowego.* (dowód: akta kontroli str. 251)

[25] Analizowane umowy były tożsame z badanymi wnioskami o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych i stanowiły 12,58% umów zawartych w okresie objętym kontrolą.
[26] Dz. U. z 2016 r.,poz.645, ze zm.

W przypadku 17 bezrobotnych miało miejsce ponowne odbycie staży u tych samych organizatorów na tych samych stanowiskach, na których wcześniej odbywali staże. (dowód: akta kontroli str. 314-403, 764-856, 859-879, 1076-1144)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nierzetelna weryfikacja 210 wniosków o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych złożonych w PUP przez organizatorów, skutkująca ich pozytywnym rozpatrzeniem i zawarciem 179 umów o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych, pomimo, iż z uwagi na fakt, że nie spełniały one wymogów określonych w rozporządzeniu o stażach, winny być rozpatrzone negatywnie.
   Nierzetelnie zweryfikowano nw. wnioski:
   - 15 złożonych przez Urząd Gminy Baćkowice[27];
   - 6 złożonych przez Urząd Gminy Iwaniska[28];
   - 24 złożone przez Urząd Gminy w Lipniku[29];
   - 13 złożonych przez Urząd Gminy Tarłów[30];
   - 44 złożone przez Urząd Gminy w Wojciechowicach[31];
   - 25 złożonych przez Urząd Gminy Sadowie[32];
   - 11 złożonych przez Urząd Miejski w Ożarowie[33];
   - 7 złożonych przez Urząd Skarbowy w Opatowie[34];
   - 15 złożonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Kielcach Inspektorat w Opatowie[35];
   - 4 złożone przez Dom Pomocy Społecznej w Zochcinku[36];
   - 3 złożone przez Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Mieczysława Jopka w Dębnie[37];
   - 2 złożone przez Spółdzielnię Kółek Rolniczych w Stodołach[38];
   - 4 złożone przez Elżbietę Żelazowską prowadzącą działalność gospodarczą w ramach Sklepu Spożywczo-Przemysłowego Elżbieta Żelazowska w Sadowiu[39];

---

[27] Cztery wnioski złożono w Urzędzie w 2015 r. (11 marca, 1 czerwca, 15 lipca, 17 września), osiem w 2016 r. (dwa – 22 marca, 23 marca, 7 kwietnia, 16 i 17 maja, 7 i 17czerwca) oraz trzy w 2017 r. (dwa – 18 stycznia oraz jeden 31 stycznia).

[28] Dwa wnioski złożono w Urzędzie w 2016 r. (13 i 16 czerwca), a cztery w 2017 r. (18 stycznia, 16 lutego, 20 marca i 24 kwietnia).

[29] 17 wniosków złożono w Urzędzie w 2015 r. (25 lutego, trzy – 12 marca, 7 kwietnia, cztery – 8 kwietnia, 9 i 14 kwietnia, dwa – 24 kwietnia, 14 maja, trzy – 15 lipca), pięć w 2016 r. (24 i 25 marca, 14 kwietnia, dwa – 6 czerwca), dwa w 2017 r. (10 i 25 maja).

[30] Dziewięć wniosków złożono w Urzędzie w 2015 r. (14 kwietnia, 15 i 20 maja, 25 czerwca, dwa – 24 lipca, 12 sierpnia, 7 i 15 września), trzy w 2016 r. (30 marca oraz 24 i 30 sierpnia) oraz jeden w 2017 r. (25 kwietnia).

[31] 16 wniosków złożono w Urzędzie w 2015 r. (12 i 13 marca, 10 kwietnia, 14 i 20 maja, dwa – 1 czerwca, 3 czerwca, 8 lipca, trzy – 20 lipca, 23 i 27 lipca, 17 i 22 września), 13 w 2016 r. (pięć – 30 marca, dwa – 12 kwietnia, dwa – 19 maja, 24 maja, dwa – 2 czerwca, 16 czerwca), 15 w 2017r. (pięć – 19 stycznia, sześć – 13 lutego, trzy – 22 maja, 30 maja).

[32] 10 wniosków złożono w Urzędzie w 2015 r. (10 marca, 6 maja, 1 czerwca, dwa – 16 lipca, 12 i 19 sierpnia, 7, 18 i 23 września), sześć w 2016 r. (trzy – 31 marca, 30 czerwca, 6 i 27 lipca), a dziewięć w 2017 r. (dwa – 11 stycznia, dwa – 18 stycznia, trzy – 2 lutego oraz 3 i 24 marca).

[33] Trzy wnioski złożono w Urzędzie w 2015 r. (10 i 11 marca oraz 16 kwietnia), sześć w 2016 r. (dwa – 31 marca, 15 kwietnia, 2 maja, 19 i 28 lipca) oraz trzy w 2017 r. (wszystkie 13 lutego).

[34] Pięć wniosków złożono w Urzędzie w 2015 r. (10 marca, 8, 9 i 27 kwietnia oraz 16 lipca) oraz dwa w 2017 r. (18 i 19 stycznia).

[35] 11 wniosków złożono w Urzędzie w 2015 r. (13 i 16 marca, 10 kwietnia, trzy – 14 kwietnia, 28 kwietnia, dwa – 1 czerwca, dwa – 15 lipca), dwa w 2016 r. (17 lipca i 22 września) oraz dwa w 2017 r. (5 i 11 stycznia).

[36] Wnioski złożono w Urzędzie: 3 września 2012 r., 7 maja 2013 r., 3 marca 2014 r. oraz 10 marca 2015 r.

[37] Wnioski złożono w Urzędzie: 7 marca 2014 r., 4 września 2014 r. oraz 14 stycznia 2015 r.

[38] Wnioski złożono w Urzędzie w 2015 r. (9 stycznia i 3 września).

[39] Dwa wnioski złożono w Urzędzie w 2015 r. (17 marca i 18 września), jeden w 2016 r. (31 marca) oraz jeden w 2017 r. (16 marca).

- 4 złożone przez Michała Słowika prowadzącego działalność gospodarczą w ramach Składnicy Maszyn Rolniczych i Budowlanych Michał Słowik w Iwaniskach[40];
- 4 złożone przez Joannę Młynarską prowadzącą działalność gospodarczą w ramach Firmy Usługowo-Handlowej „Twój dom-consulting" Joanna Młynarska w Opatowie[41];
- 6 złożonych przez Marcina Serwinowskiego prowadzącego działalność gospodarczą w ramach Gospodarstwa Rolnego Marcin Serwinowski w Iwaniskach[42];
- 3 złożone przez Pawła Bińczaka prowadzącego działalność gospodarczą w ramach Sklepu Motoryzacyjnego Paweł Bińczak w Opatowie[43];
- 2 złożone przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Opatowie[44];
- 2 złożone przez Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Edwarda Szylki w Ożarowie[45];
- 2 złożone przez Małgorzatę Gawlik prowadzącą działalność gospodarczą w ramach Agrotech Małgorzata Gawlik w Iwaniskach[46];
- 2 złożone przez Grzegorza Kozuba prowadzącego działalność gospodarczą w ramach Firmy Handlowej Grzegorz Kozub we Włostowie[47];
- 2 złożone przez Przedszkole Publiczne w Opatowie[48];
- 2 złożone przez Mirosławę Korską prowadzącą działalność gospodarczą w ramach NZOZ Mikro-Med Mirosława Korska w Opatowie[49];
- 2 złożone przez Krytą Pływalnię „Neptun" w Ożarowie[50].

We wszystkich ww. 204 wnioskach nie wskazano wymagań dotyczących predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych oraz minimalnych kwalifikacji niezbędnych do podjęcia stażu, mimo iż wymagał tego § 1 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia o stażach.

Poza tym nierzetelnie zweryfikowano sześć wniosków złożonych przez Urząd Gminy Iwaniska:
- w 3[51] nie określono proponowanego okresu odbywania stażu, co było wymagane § 1 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia o stażach. Nie zawarto informacji dotyczącej nazwy zawodu ani stanowiska pracy, na którym staż miał być realizowany, mimo że wymagał tego § 1 ust. 1 pkt 6 ww. rozporządzenia. Nie wskazano wymagań dotyczących predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych, poziomu wykształcenia oraz minimalnych kwalifikacji niezbędnych do podjęcia stażu, zgodnie z § 1 ust. 1 pkt 7 przedmiotowego rozporządzenia.
- w 3[52] nie wskazano wymagań dotyczących predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych, poziomu wykształcenia oraz minimalnych kwalifikacji niezbędnych do podjęcia stażu. (dowód: akta kontroli str. 314-500, 506-856, 859-1061, 1076-1144, 1175-1194, 1200-1675)

---

[40] Dwa wnioski złożono w Urzędzie w 2015 r. (10 marca i 18 września), jeden w 2016 r. (24 marca) oraz jeden w 2017 r. (27 stycznia).
[41] Dwa wnioski złożono w 2015 r. (28 maja i 16 września), jeden w 2016 r. (1 kwietnia) oraz jeden w 2017 r. (9 stycznia).
[42] Cztery wnioski złożono w Urzędzie w 2015 r. (3 i 15 marca oraz dwa – 18 sierpnia) oraz dwa w 2016 r. (oba 4 marca).
[43] Dwa wnioski złożono w Urzędzie w 2015 r. (11 marca i 18 września) oraz jeden w 2016 r. (24 marca).
[44] Wnioski złożono w Urzędzie w 2015 r. (9 marca i 7 września).
[45] Wnioski złożono w Urzędzie: 16 marca 2015 r. i 22 marca 2016 r.
[46] Wnioski złożono w Urzędzie w 2015 r. (10 marca i 4 września).
[47] Wnioski złożono w Urzędzie: 19 sierpnia 2015 r. i 22 marca 2016 r.
[48] Wnioski złożono w Urzędzie: 28 sierpnia 2015 r. i 25 marca 2016 r.
[49] Wnioski złożono w Urzędzie w 2015 r. (22 marca i 21 września).
[50] Wnioski złożono w Urzędzie: 3 września 2015 r. i 22 marca 2016 r.
[51] Wnioski złożono w Urzędzie w 2015 r. (5 i 22 czerwca oraz 24 lipca).
[52] Wnioski złożono w Urzędzie w 2015 r. (dwa 15, a jeden 20 lipca).

Monika Stasica wyjaśniła, iż nierzetelna weryfikacja wniosków była wynikiem przeoczenia ze strony pracowników Urzędu. (dowód: akta kontroli str. 502-503, 857-858, 1195)

2. Ponowne odbycie przez 17 bezrobotnych staży u tych samych organizatorów na tym samych stanowiskach, na których wcześniej odbywali staże.

   Bezrobotna, o numerze ewidencyjnym 010207/0001, trzykrotnie odbywała staż u tego samego organizatora, tj. w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Mieczysława Jopka w Dębnie w następujących okresach: od 19 września do 20 grudnia 2012 r. na stanowisku robotnika gospodarczego, od 17 kwietnia do 31 sierpnia 2014 r. na stanowisku pokojowej oraz od 21 stycznia do 20 października 2015 r. na stanowisku pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani. Mimo, iż nazwy stanowisk pracy były różne, z zakresu zadań określonych w sprawozdaniach z przebiegu stażu oraz harmonogramów stażu wynikało, że wykonywała te same zadania. (dowód: akta kontroli str. 314-352)

   Bezrobotna, o numerze ewidencyjnym 010799/0040, czterokrotnie odbywała staż u tego samego organizatora, tj. w Domu Pomocy Społecznej w Zochcinku w następujących okresach: od 20 września do 23 grudnia 2012 r. na stanowisku robotnika gospodarczego, od 8 maja do 7 listopada 2013 r. na stanowisku sprzątaczki biurowej, od 26 marca do 25 września 2014 r. na stanowisku zamiatacza oraz od 1 kwietnia do 22 września 2015 r. na stanowisku pozostali pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej. Mimo, iż nazwy stanowisk pracy były różne, z zakresu zadań określonych w sprawozdaniach z przebiegu stażu oraz harmonogramów stażu wynikało, że wykonywała te same zadania. (dowód: akta kontroli str. 353-403)

   Bezrobotna, o numerze ewidencyjnym 211103/0001, dwukrotnie odbywała staż u tego samego organizatora, tj. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w Stodołach w następujących okresach: od 16 stycznia do 15 lipca 2015 r. na stanowisku sprzątaczki biurowej oraz od 9 września do 27 grudnia 2015 r. na stanowisku pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem gdzie indziej niesklasyfikowani. Mimo, iż nazwy stanowisk pracy były różne, z zakresu zadań określonych w sprawozdaniach z przebiegu stażu oraz harmonogramów stażu wynikało, że wykonywała te same zadania. (dowód: akta kontroli str. 1076-1085)

   Bezrobotna, o numerze ewidencyjnym 240899/0004, dwukrotnie odbywała staż u tego samego organizatora, tj. w Agrotech Małgorzata Gawlik w Iwaniskach w następujących okresach: od 27 marca do 16 września 2015 r., na stanowisku sprzedawcy oraz od 21 września do 28 grudnia 2015 r. na stanowisku robotnika gospodarczego. Mimo, iż nazwy stanowisk pracy były różne, z zakresu zadań określonych w sprawozdaniach z przebiegu stażu oraz harmonogramów stażu wynikało, że wykonywała te same zadania. (dowód: akta kontroli str. 859-869)

   Bezrobotny, o numerze ewidencyjnym 170799/0054, trzykrotnie odbywał staż u tego samego organizatora, tj. w Gospodarstwie Rolnym Marcin Serwinowski w Iwaniskach w następujących okresach: od 12 marca do 11 września 2015 r., na stanowisku pomocniczego robotnika polowego, od 15 września do 14 grudnia 2015 r. na stanowisku robotnika placowego oraz od 15 marca do 14 września 2016 r. na stanowisku operatora maszyn rolniczych. Mimo, iż nazwy stanowisk pracy były różne, z zakresu zadań określonych w sprawozdaniach z przebiegu stażu oraz harmonogramów stażu wynikało, że wykonywał te same zadania. (dowód: akta kontroli str. 764-776)

   Bezrobotny, o numerze ewidencyjnym 260799/0005, trzykrotnie odbywał staż u tego samego organizatora, tj. w Gospodarstwie Rolnym Marcin Serwinowski w Iwaniskach w następujących okresach: od 26 marca do 25 września 2015 r., na stanowisku pomocniczego robotnika polowego w hodowli zwierząt, od 28 września do 27 grudnia 2015 r. na stanowisku pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej nieskalsyfikowani oraz od 8 lutego

do 7 sierpnia 2016 r. na stanowisku operatora maszyn rolniczych. Mimo, iż nazwy stanowisk pracy były różne, z zakresu zadań określonych w sprawozdaniach z przebiegu stażu oraz harmonogramów stażu wynikało, że wykonywał te same zadania. (dowód: akta kontroli str. 777-789)

Bezrobotna, o numerze ewidencyjnym 030614/00003, czterokrotnie odbywała staż u tego samego organizatora, tj. w Składnicy Maszyn Rolniczych i Budowlanych Michał Słowik w Iwaniskach w następujących okresach: od 23 marca do 22 września 2015 r. na stanowisku magazyniera, od 25 września do 24 grudnia 2015 r. na stanowisku sprzedawcy, od 28 kwietnia do 27 września 2016 r. na stanowisku pozostali sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) oraz od 21 lutego do 20 sierpnia 2017 r. na stanowisku zaopatrzeniowca. Mimo, iż nazwy stanowisk pracy były różne, z zakresu zadań określonych w sprawozdaniach z przebiegu stażu oraz harmonogramów stażu wynikało, że wykonywała te same zadania. (dowód: akta kontroli str. 790-808)

Bezrobotna, o numerze ewidencyjnym 160713/00002, czterokrotnie odbywała staż u tego samego organizatora, tj. w Sklepie Spożywczo-Przemysłowym Elżbieta Żelazowska w Sadowiu w następujących okresach: od 23 marca do 26 czerwca 2015 r. na stanowisku magazyniera, od 28 września do 28 grudnia 2015 r. na stanowisku sprzedawcy, od 25 kwietnia do 24 września 2016 r. na stanowisku kasjera handlowego oraz od 20 marca do 19 września 2017 r. na stanowisku zaopatrzeniowca. Mimo, iż nazwy stanowisk pracy były różne, z zakresu zadań określonych w sprawozdaniach z przebiegu stażu oraz harmonogramów stażu wynikało, że wykonywała te same zadania. (dowód: akta kontroli str. 809-825)

Bezrobotny, o numerze ewidencyjnym 050799/0053, trzykrotnie odbywał staż u tego samego organizatora, tj. w Sklepie Motoryzacyjnym Paweł Bińczak w Opatowie w następujących okresach: od 1 kwietnia do 30 czerwca 2015 r., na stanowisku magazyniera, od 25 września do 24 grudnia 2015 r. na stanowisku sprzedawcy oraz od 22 kwietnia do 21 września 2016 r. na stanowisku sprzedawcy branży przemysłowej. Mimo, iż nazwy stanowisk pracy były różne, z zakresu zadań określonych w sprawozdaniach z przebiegu stażu oraz harmonogramów stażu wynikało, że wykonywał te same zadania. (dowód: akta kontroli str. 842-856)

Bezrobotna, o numerze ewidencyjnym 150903/0003, dwukrotnie odbywała staż u tego samego organizatora, tj. w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Opatowie w następujących okresach: od 1 kwietnia do 30 czerwca 2015 r., na stanowisku pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani oraz od 15 września do 27 grudnia 2015 r. na stanowisku technika prac biurowych. Mimo, iż nazwy stanowisk pracy były różne, z zakresu zadań określonych w sprawozdaniach z przebiegu stażu oraz harmonogramów stażu wynikało, że wykonywała te same zadania. (dowód: akta kontroli str. 1086-1095)

Bezrobotna, o numerze ewidencyjnym 170506/0006, dwukrotnie odbywała staż u tego samego organizatora, tj. w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Edwarda Szylki w Ożarowie w następujących okresach: od 1 kwietnia do 30 czerwca 2015 r., na stanowisku pomocy kuchennej oraz od 1 kwietnia do 30 września 2016 r. na stanowisku pozostali kucharze. Mimo, iż nazwy stanowisk pracy były różne, z zakresu zadań określonych w sprawozdaniach z przebiegu stażu oraz harmonogramów stażu wynikało, że wykonywała te same zadania. (dowód: akta kontroli str. 1107-1122)

Bezrobotny, o numerze ewidencyjnym 021210/00001, czterokrotnie odbywał staż u tego samego organizatora, tj. w Firmie Usługowo-Handlowej „Twój dom-consulting" Joanna Młynarska w Opatowie w następujących okresach: od 8 czerwca do 24 września 2015 r. na stanowisku pozostali magazynierzy i pokrewni, od 28 września do 27 grudnia 2015 r. na stanowisku robotnika magazynowego, od 6 kwietnia do 5 września 2016 r. na stanowisku robotnika placowego oraz od 12 stycznia do 11 lipca 2017 r. na stanowisku kasjera handlowego. Mimo, iż nazwy stanowisk pracy były różne, z zakresu zadań

określonych w sprawozdaniach z przebiegu stażu oraz harmonogramów stażu wynikało, że wykonywał te same zadania. (dowód: akta kontroli str. 826-841)

Bezrobotna, o numerze ewidencyjnym 120899/0065, dwukrotnie odbywała staż u tego samego organizatora, tj. w Firmie Handlowej Grzegorz Kozub we Włostowie w następujących okresach: od 26 sierpnia do 25 listopada 2015 r. na stanowisku sprzedawcy oraz od 1 kwietnia do 31 sierpnia 2016 r. na stanowisku kasjera handlowego. Mimo, iż nazwy stanowisk pracy były różne, z zakresu zadań określonych w sprawozdaniach z przebiegu stażu oraz harmonogramów stażu wynikało, że wykonywała te same zadania. (dowód: akta kontroli str. 1175-1194)

Bezrobotna, o numerze ewidencyjnym 190203/0003, dwukrotnie odbywała staż u tego samego organizatora, tj. w Przedszkolu Publicznym w Opatowie w następujących okresach: od 1 września do 30 listopada 2015 r., na stanowisku woźnej oraz od 20 kwietnia do 19 sierpnia 2016 r. na stanowisku robotnika gospodarczego. Mimo, iż nazwy stanowisk pracy były różne, z zakresu zadań określonych w sprawozdaniach z przebiegu stażu oraz harmonogramów stażu wynikało, że wykonywała te same zadania. (dowód: akta kontroli str. 1123-1144)

Bezrobotna, o numerze ewidencyjnym 290605/0004, dwukrotnie odbywała staż u tego samego organizatora, tj. w NZOZ Mikro-Med Mirosława Korska w Opatowie w następujących okresach: od 25 września do 28 grudnia 2015 r., na stanowisku rejestratorki medycznej oraz od 1 kwietnia do 30 września 2016 r. na stanowisku technika prac biurowych. Mimo, iż nazwy stanowisk pracy były różne, z zakresu zadań określonych w sprawozdaniach z przebiegu stażu oraz harmonogramów stażu wynikało, że wykonywała te same zadania. (dowód: akta kontroli str. 870-879)

Bezrobotna, o numerze ewidencyjnym 260799/0068, dwukrotnie odbywała staż u tego samego organizatora, tj. w Krytej Pływalni „Neptun" w Ożarowie w następujących okresach: od 14 września do 13 grudnia 2015 r., na stanowisku sprzątaczki biurowej oraz od 13 kwietnia do 12 października 2016 r. na stanowisku robotnika gospodarczego. Mimo, iż nazwy stanowisk pracy były różne, z zakresu zadań określonych w sprawozdaniach z przebiegu stażu oraz harmonogramów stażu wynikało, że wykonywała te same zadania. (dowód: akta kontroli str. 1096-1106)

Bezrobotna, o numerze ewidencyjnym 020799/0021, została dwukrotnie skierowana na staż do tego samego organizatora – Sklepu Spożywczo Przemysłowego Janina Jabłońska. W 2016 r. bezrobotna odbywała staż na stanowisku sprzedawcy sklepowego. Do zakresu jej zadań należała: obsługa klientów, kasy fiskalnej, zamawianie towaru, sporządzanie raportów. Ze sprawozdania z przebiegu tego stażu wynikało ponadto, iż bezrobotna dbała o czystość i estetykę miejsca sprzedaży. Podczas stażu, który rozpoczął się 9 lutego 2017 r., bezrobotna miała wykonywać pracę na stanowisku pracownika rozkładającego towar na półkach. Do zakresu jej zadań należało: rozkładanie towaru na półkach, metkowanie towarów oraz sprzątanie w sklepie. Bezrobotna obywała ponownie staż u tego samego organizatora na tym samym stanowisku pracy, na którym wcześniej odbywała staż, skoro ze sprawozdania z przebiegu stażu wynikało, iż do jej zadań na pierwszym stażu należało przygotowywanie produktów do sprzedaży oraz dbanie o czystość w miejscu pracy. Oznaczało to, że bezrobotna musiała rozkładać towar na półkach oraz sprzątać w sklepie. Taka jest bowiem specyfika pracy na stanowisku sprzedawcy w małym sklepie. (dowód: akta kontroli str. 354-403)

Stosownie do treści § 1 ust. 3 rozporządzenia o stażach bezrobotny nie może odbywać ponownie stażu u tego samego organizatora na tym samym stanowisku pracy na którym wcześniej odbywał staż. Zwrot *na tym samym stanowisku pracy* oznacza, że nie tylko należy brać pod uwagę nazwę stanowiska pracy, ale również zakres wykonywanych zadań, ponieważ dane stanowisko pracy nierozerwalnie wiąże się z wykonywanymi zadaniami i jeżeli są one takie same, a tylko nazwa jest

inna to faktycznie jest to ten sam rodzaj pracy, do której bezrobotny nabył już umiejętności praktyczne podczas odbywania stażu poprzednio u tego samego organizatora.

Monika Stasica wyjaśniła, iż skierowanie przez Urząd 17 bezrobotnych do odbycia staży ponownie u tych samych organizatorów na tym samych stanowiskach pracy, było wynikiem przeoczenia ze strony pracowników Urzędu. (dowód: akta kontroli str. 251, 502, 857, 1195)

Uwaga dotycząca badanej działalności

Zdaniem NIK opracowanie i upublicznienie instrukcji wypełniania wniosku o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu, pozwoli na prawidłowe wypełnianie wniosków przez organizatorów staży.

Ocena cząstkowa

Pracownicy Urzędu nierzetelnie zweryfikowali 210 wniosków (spośród 270 losowo wybranych i zbadanych) o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych złożonych w PUP przez organizatorów. Skutkowało to ich pozytywnym rozpatrzeniem i zawarciem 179 umów o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych, pomimo, iż z uwagi na fakt, że przedmiotowe wnioski nie spełniały wymogów określonych w rozporządzeniu o stażach, winny być rozpatrzone negatywnie.
W przypadku 17 bezrobotnych miało miejsce ponowne odbycie staży u tych samych organizatorów na tych samych stanowiskach, na których wcześniej odbywali staż, co było niezgodne z § 1 ust. 3 ww. rozporządzenia.

3. Prawidłowość rozliczania odbytych staży

Opis stanu faktycznego

W 2015 r. na staże, zgodnie z planem według wielkości otrzymanych środków z Funduszu Pracy (FP), PUP otrzymał 7.179,2 tys. zł (1163 osoby), kwotę 688,5 tys. zł (159 osób) PUP otrzymał tytułem dodatkowych środków z FP. Ogółem na tę formę aktywizacji PUP otrzymał 7.867,7 tys. zł (1322 osoby), z czego wydatkowano 7.827,1 tys. zł (99,5%). Z formy tej skorzystało 1317 bezrobotnych (99,6%).
W 2016 r. na staże, zgodnie z planem według wielkości otrzymanych środków z FP, PUP otrzymał 5.755,3 tys. zł (878 osób), kwotę 357,5 tys. zł (56 osób) PUP otrzymał tytułem dodatkowych środków z FP. Ogółem na tę formę aktywizacji PUP otrzymał 6.114,7 tys. zł (934 osoby), z czego wydatkowano 6.104,3 tys. zł (99,8%). Z formy tej skorzystało 930 bezrobotnych (99,9%).
W 2017 r. na staże, zgodnie z planem według wielkości otrzymanych środków z FP, PUP otrzymał 7.271,5 tys. zł (932 osoby), kwotę 234 tys. zł (30 osób) PUP otrzymał tytułem dodatkowych środków z FP. Ogółem na tę formę aktywizacji PUP otrzymał 7.505,5 tys. zł (962 osoby)[53]. (dowód: akta kontroli str. 200-224, 1676)

W okresie objętym kontrolą w PUP obowiązywało zarządzenie nr 7/2010 Dyrektora Urzędu z 23 listopada 2010 r. w sprawie regulaminu organizacji i zasad działalności kontroli zarządczej w Urzędzie (Regulamin).
W Regulaminie określono obszary przeprowadzania kontroli zarządczej, jej podstawowe cele i zadania, zasady jej wykonywania, a także tryb i przebieg postępowania kontrolnego i sposób dokumentowania czynności kontrolnych.
W 2016 r. w ramach kontroli zarządczej przeprowadzono w CAZ kontrolę dotyczącą organizowania staży dla bezrobotnych, podczas której sprawdzono dokumentację dotyczącą staży zorganizowanych przez organizatorów prywatnych[54]. W jej wyniku nie stwierdzono nieprawidłowości.
W *Planie kontroli CAZ na rok 2017* założono przeprowadzenie w czerwcu 2017 r. kontroli dotyczącej organizowania staży dla bezrobotnych. (dowód: akta kontroli str. 186-193)
W styczniu każdego roku pracownicy CAZ opracowywali *Plan kontroli aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu*, który zakładał m.in. przeprowadzenie u organizatorów kontroli

[53] Do 30 kwietnia 2017 r. wydatkowano 754,1 tys. zł (10,1%).
[54] Przedmiotowa kontrola była ujęta w *Planie kontroli CAZ na rok 2016.*

prawidłowości realizacji umów o zorganizowanie staży. Takich kontroli przeprowadzono: 75 w 2015 r.[55], 33 w 2016 r.[56] oraz trzy w 2017 r.[57]
Analiza 39 informacji pokontrolnych z przeprowadzonych przez pracowników CAZ kontroli prawidłowości realizacji umów o zorganizowanie staży[58] wykazała, iż były one przeprowadzone w miejscu odbywania stażu i w ich trakcie sprawdzano, czy organizator zapewnił bezrobotnemu odpowiednie warunki pracy. W ich wyniku nie stwierdzono nieprawidłowości. (dowód: akta kontroli str. 161-185, 273-311)

Monika Stasica wyjaśniła m.in.: *W ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, jak również w rozporządzeniu w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych nie ma zapisów mówiących o obowiązku przeprowadzania kontroli u organizatorów staży. Urząd w celu sprawdzenia prawidłowości organizacji staży w umowach wprowadził zapis, iż PUP zastrzega sobie prawo kontroli pracodawcy w ww. zakresie. Kontrole te przeprowadzane są wyrywkowo u prywatnych i publicznych organizatorów staży (…).* (dowód: akta kontroli str. 1065)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nierzetelnym sporządzaniu *Planów kontroli aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.*

Z *Planów kontroli aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu* wynikało jedynie, iż będą one przeprowadzane w odniesieniu do realizacji wszystkich form przeciwdziałania bezrobociu, w tym między innymi staży. Nie określano w nich ile podmiotów zostanie objętych kontrolą co do realizacji danej formy przeciwdziałania bezrobociu, a także kryteriów doboru podmiotów do kontroli. (dowód: akta kontroli str. 161-178)

Monika Stasica wyjaśniła: *Duża liczba zadań realizowanych przez pracowników Urzędu oraz braki kadrowe spowodowały, iż Plany kontroli aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu były sporządzane w sposób ogólnikowy.* (dowód: akta kontroli str. 502)

Sporządzanie planów kontroli, w których określone zostaną w precyzyjny sposób m.in. kryteria doboru podmiotów do kontroli przyczyni się do rzetelnego nadzoru nad realizacją wszystkich form przeciwdziałania bezrobociu oraz ujawniania potencjalnych nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Urząd wykorzystywał otrzymane środki finansowe na organizację staży dla bezrobotnych. Nierzetelnie sporządzano *Plany kontroli aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu*. Nie określano w nich ile podmiotów zostanie objętych kontrolą co do realizacji danej formy przeciwdziałania bezrobociu, a także kryteriów doboru podmiotów do kontroli. Urząd w minimalnym stopniu korzystał z uprawnień kontrolnych, przewidzianych w umowach o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych.

4. Uzyskane efekty w postaci zatrudnienia bezrobotnych

Opis stanu faktycznego

Staże w 2015 r. ukończyło 1365 bezrobotnych, z których zatrudnienie podjęło 692[59], z czego na okres trzech miesięcy 506 bezrobotnych[60], na czas określony dłuższy niż trzy miesiące – 169[61], a na czas nie określony – 17[62].

---

[55] Skontrolowano 8,56% zawartych umów o zorganizowanie staży (54 zawarte z organizatorami prywatnymi oraz 21 z publicznymi).
[56] Skontrolowano 4,58% zawartych umów o zorganizowanie staży (27 zawartych z organizatorami prywatnymi oraz sześć z publicznymi).
[57] Skontrolowano 1,00% zawartych umów o zorganizowanie staży (wszystkie z organizatorami prywatnymi).
[58] W tym 20 z kontroli przeprowadzonych w 2015 r. (10 u organizatorów prywatnych oraz 10 u publicznych), 16 w 2016 r. (10 u organizatorów prywatnych oraz sześciu u publicznych) oraz trzech w 2017 r. (wszystkie u organizatorów prywatnych).
[59] Stanowiło to 50,70% osób, które ukończyły staże w 2015 r.
[60] Stanowiło to 73,12% osób, które podjęły zatrudnienie w 2015 r.
[61] Stanowiło to 24,42% osób, które podjęły zatrudnienie w 2015 r.
[62] Stanowiło to 2,46% osób, które podjęły zatrudnienie w 2015 r.

Organizatorzy prywatni zatrudnili 391 bezrobotnych[63], w tym 357 na podstawie umów o pracę (174 w pełnym, a 183 w niepełnym wymiarze czasu pracy) i 34 na podstawie umów cywilnoprawnych.
Organizatorzy publiczni zatrudnili 301 bezrobotnych[64], w tym 256 na podstawie umów o pracę (110 w pełnym, a 146 w niepełnym wymiarze czasu pracy) i 45 na podstawie umów cywilnoprawnych.
Po upływie okresu zatrudnienia 518 osób[65] Urząd ponownie zarejestrował jako bezrobotnych. (dowód: akta kontroli str. 1071)

Staże w 2016 r. ukończyło 804 bezrobotnych, z których zatrudnienie podjęło 584[66], w tym na okres trzech miesięcy 420 bezrobotnych[67], na czas określony dłuższy niż trzy miesiące – 146[68], a na czas nie określony – 18[69].
Organizatorzy prywatni zatrudnili 393 bezrobotnych[70]w tym na podstawie umów o pracę 367, (125 w pełnym, a 242 w niepełnym wymiarze czasu pracy) i na podstawie umów cywilnoprawnych 26 bezrobotnych.

Organizatorzy publiczni zatrudnili 191 bezrobotnych[71], w tym na podstawie umów o pracę 162, (73 w pełnym, a 89 w niepełnym wymiarze czasu pracy) i na podstawie umów cywilnoprawnych 29 bezrobotnych.

Po upływie okresu zatrudnienia 406 osób[72] Urząd ponownie zarejestrował jako bezrobotnych. (dowód: akta kontroli str. 1072)

W roku 2015 spośród 1365 osób odbywających staż, pracy nie podjęły 673[73] z następujących przyczyn: - rozpoczęcia studiów w systemie dziennym (69); - odmowy przez bezrobotnego przyjęcia propozycji pracy (71); - wyjazdu za granicę (15); - podjęcia pracy po trzech miesiącach (72); - niestawienia się bezrobotnego w Urzędzie w wyznaczonym terminie (11); - wykreślenia z ewidencji osób bezrobotnych na wniosek bezrobotnego (35); - zmiany miejsca zamieszkania (2); - niezdolności do pracy wskutek choroby (2); - rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej (8); - nabycia świadczeń z Ośrodków Pomocy Społecznej (2); - nabycia gospodarstwa rolnego o powierzchni powyżej dwóch hektarów przeliczeniowych (1); - zatrudnienie nastąpiło po zakończeniu odbywania drugiego stażu (118); - pracodawcy nie wywiązali się z deklaracji zatrudnienia w odniesieniu do 261 osób[74]; - inne (6).

W roku 2016 spośród 804 osób odbywających staż pracy nie podjęło 220 z następujących przyczyn: - rozpoczęcia studiów w systemie dziennym (38); - odmowy przez bezrobotnego przyjęcia propozycji pracy (44) - podjęcia pracy po 3 miesiącach (23); wykreślenia z ewidencji osób bezrobotnych na wniosek bezrobotnego (30); - zatrudnienie nastąpiło po zakończeniu odbywania drugiego stażu (60); - wyjazdu za granicę (3); -osiągnięcia wieku emerytalnego (1); rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej (1); - przebywania na urlopie macierzyńskim (1) - zmiany miejsca zamieszkania (1); niezdolności do pracy

[63] Stanowiło to 56,50% osób, które podjęły zatrudnienie w 2015 r.
[64] Stanowiło to 43,50% osób, które podjęły zatrudnienie w 2015 r.
[65] Stanowiło to 74,86% osób, które podjęły zatrudnienie w 2015 r..
[66] Stanowiło to 72,64% osób, które ukończyły staże w 2016 r.
[67] Stanowiło to 71,92% osób, które podjęły zatrudnienie w 2016 r.
[68] Stanowiło to 25% osób, które podjęły zatrudnienie w 2016 r.
[69] Stanowiło to 3,08% osób, które podjęły zatrudnienie w 2016 r.
[70] Stanowiło to 67,64% osób, które podjęły zatrudnienie w 2016 r.
[71] Stanowiło to 32,36% osób, które podjęły zatrudnienie w 2016 r.
[72] Stanowiło to 69,52% osób, które podjęły zatrudnienie w 2016 r.
[73] Stanowiło to 49,30% osób, które ukończyły staże w 2015 r.

[74] 65 organizatorów w ogóle nie wywiązało się z deklaracji zatrudnienia w odniesieniu do 99 bezrobotnych. 53 organizatorów nie wywiązało się częściowo z deklaracji zatrudnienia, tj. nie zatrudnili 162 bezrobotnych. We wnioskach o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu deklarowali oni, iż po jego zakończeniu zatrudnią niektórych bezrobotnych (np. Prezes Zarządu Spółdzielni Kółek Rolniczych w Stodołach we wniosku o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu dla dwóch bezrobotnych, złożonym w Urzędzie 9 stycznia 2015 r, zadeklarował, iż po jego zakończeniu zatrudni jednego z nich).

wskutek choroby (2); - nabycia gospodarstwa rolnego o powierzchni powyżej dwóch hektarów przeliczeniowych (1); - nabycia świadczenia z Ośrodka Pomocy Społecznej (1); - pracodawcy nie wywiązali się z deklaracji zatrudnienia w odniesieniu do 14 osób;- inne (5). (dowód: akta kontroli str. 1074-1078, 1677-1679)

Z deklaracji zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu odbywania stażu nie wywiązało się 65 organizatorów w 2015 r.[75], a w kolejnym – 14. (dowód: akta kontroli str. 1145-1146, 1164, 1677-1679)

Monika Stasica wyjaśniła m.in.: *W sytuacji gdy organizator stażu nie wywiązał się z deklaracji zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu odbywania stażu stosowana jest wobec niego „roczna karencja", czyli traci on możliwość korzystania ze środków finansowych przeznaczonych na tę formę aktywizacji będących w dyspozycji PUP przez okres 12 miesięcy (...). W 2015 i 2016 r. część pracodawców nie wywiązała się z deklaracji zatrudnienia osoby bezrobotnej po odbytym stażu i dlatego Urząd podjął działania mające na celu zminimalizowanie ww. zjawiska poprzez m.in. (…) prowadzenie odpowiednich rozmów telefonicznych z pracodawcami.* (dowód: akta kontroli str. 198, 250-251)

Analiza *Wykazu pracodawców, którzy nie mogą organizować staży w 2016 r.*, *Wykazu pracodawców, z którymi w 2016 r. zawarto umowy o zorganizowanie stażu, Wykazu pracodawców, którzy nie mogą organizować staży w 2017 r., Wykazu pracodawców, z którymi w 2017 r. zawarto umowy o zorganizowanie stażu* potwierdziła fakt, iż organizatorzy, którzy nie wywiązali się z deklaracji zatrudnienia stażysty, pozbawieni są możliwości zorganizowania stażu w kolejnym roku. (dowód: akta kontroli str. 1145-1174)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Efekty staży w postaci zatrudnienia bezrobotnych miały charakter krótkotrwały i nie przyczyniały się do realnej poprawy ich sytuacji na rynku pracy. Po zakończeniu staży bezrobotnych często zatrudniano w niepełnym wymiarze czasu pracy i na krótki okres, a po jego upływie osoby te na ogół powracały do rejestru bezrobotnych. Niektórzy organizatorzy nie wywiązali się z deklaracji zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu, co skutkowało jedynie odmową korzystania ze środków finansowych, będących w dyspozycji Urzędu, przeznaczonych na tę formę aktywizacji w kolejnym roku.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[76], wnioskuje o:

1. Sporządzanie analiz dotyczących potrzeb pracodawców i bezrobotnych w zakresie organizacji staży.
2. Rzetelne weryfikowanie wniosków o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych.
3. Wyeliminowanie przypadków ponownego odbywania przez bezrobotnych staży u tych samych organizatorów na tych samych stanowiskach, na których wcześniej odbywali staże.
4. Rzetelne sporządzanie *Planów kontroli aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.*

[75] Jeden z organizatorów, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Jałowęsach, nie wywiązał się z deklaracji zatrudnienia w odniesieniu do 18 bezrobotnych. Inny organizator, Opatowski Klub Sportowy, nie wywiązał się z deklaracji zatrudnienia w odniesieniu do 4 bezrobotnych.
[76] Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia czerwca 2017 r.

Kontroler:	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach
Karol Pokora specjalista kontroli państwowej	Dyrektor Grzegorz Walendzik
..... *Podpis*	..... *Podpis*